

[Landbrugsministeren.]

Brug og ikke forlange nogen som helst Kapitalindsats af de paagældende. Jeg tror, at naar det ærede Medlem stiller saadanne to Krav overfor hinanden, vil han se, at her er noget, der ikke vil kunne holde i Længden. Det kan ikke gaa an at sætte saa stærk Fart i Oprettelsen af nye Brug, hvis man samtidig er i den Situation, at man siger: De, der er oprettet, kan ikke betale Renter og Afdrag, saaledes som det er stipuleret, og derfor skal de have Henstand. For øvrigt er der rigeligt af Kapital og Jord. Det, der mangler i Øjeblikket, er kvalificerede Ansøgere, fordi de unge nærer en vis Betænkelse ved at gaa ind i et Brug. Det hænger sammen med den Rentabilitet, Landbruget er inde i i Øjeblikket. Naar Forrentningsevnen i Landbruget i det sidste Regnskabsaar, efter at de faste Ejendoms-skatter er betalt, ligger omkring 0, er det ikke Gældsbyrden, der har Skylden, for der er overhovedet ingen Gældsbyrde at forrente. Om den er større eller mindre, tager ikke Krisen væk. Men under disse Omstændigheder er de unge betænkkelige ved at gaa ind som Husmænd; vi ser i Sønderjylland og over hele Landet, at Laaneforeningerne ikke bliver brugt. Der er rigeligt med Jord over det hele, men den bliver ikke brugt, fordi man er betænkelig ved at gaa ind i et Brug under de nuværende Forhold, hvor ganske vist Jord og Besætninger er meget billige, men hvor til Gengæld Bygninger og Inventar er urimelig dyre i Forhold til de økonomiske Vilkaar, vi lever under i Øjeblikket.

Det ærede 2det Medlem for 2den Kreds (Jeppesen [Drusebjerg]) havde sine Betæneligheder ved det solidariske Ansvar, og det er jo meget muligt — det er vel endogsaa givet —, at det ærede Medlem ikke staa alene med de Betæneligheder. Men jeg vil derved minde om, at danske Landmænd ikke var bange for det solidariske Ansvar, da det kneb forrige Gang, og hvis de bliver ved at være bange for det nu, er det vel til syvende og sidst alligevel, fordi det ikke kniber tilstrækkeligt for dem; thi det har vist sig, at naar der var virkelig Nød paa Færde, var den solidariske Følelse blandt de danske Landmænd, og det er mit Haab og min Tro, at den vil være der endnu. Men saa længe man kan blive fri for det solidariske Ansvar, indrømmer jeg, at det er behageligt at blive fri for det. Det var behageligt, om vi sagde: Vær saa god, her er Pengene, vi forlanger ingen Sikkerhed, I kan faa saa mange Penge, I vil have, enkeltvis. Men Tiderne er jo ikke behage-

lige, heller ikke kan Rigsdagen og Regeringen staa med ubegrænsede Midler til Raadighed, som vi kan udlaane uden at se, hvilken Sikkerhed vi har for overhovedet at faa dem tilbage, og for øvrigt hvilken Sikkerhed vi har for, at de bliver anbragt paa en saadan Maade, at der er Rimelighed i det. Saa snart vi aabner for Udlaan, hvor der ikke er en stærk Begrænsning af Udlaanene, kommer man let ind paa at laane Penge ud, som man for det første ikke har nogen som helst Sikkerhed for at faa tilbage, men som man heller ikke har Sikkerhed for bliver anvendt paa de rette Steder. Efter min Opfattelse er den bedste Kontrol med selve Udlaansvirksomheden den, der ligger i en Driftslaaneforening med solidarisk Ansvar, for der passer de selv paa, at Pengene kommer paa de rigtige Steder, og det betyder ikke, som nogle vil sige, til dem, der i Forvejen er velhavende, men det betyder, at de kommer til dem, om hvilke Egnens Befolkning siger: Dette er ærlige og redelige Mænd, som vi ved vil betale Laanene tilbage, og som kan gøre det, hvis de faar denne Haandsrækning. Jeg tror i alt Fald ikke, vi gør rigtigt i at tale saa nedsættende om det solidariske Ansvar. Jeg har det Haab og den Tro, at det i alt Fald i store Dele af Landet vil vise sig, at hvis Nøden virkelig stiger, vil Driftslaaneforeningerne faa stor Betydning. Kommer vi ind i bedre Tider, og det gaar lettere, faar de ikke saa stor Betydning, men det er da kun glædeligt, hvis det skulde vise sig at være Tilfældet.

Det ærede Medlem gjorde den Opfattelse gældende, som jeg ogsaa har hørt før, at Akkordlaan, ordnet gennem Udvalg, var at foretrække fremfor Ordningen gennem Banker og Sparekasser. Hertil vil jeg sige, at man maa, naar man staa overfor en Overvejelse af dette Spørgsmaal, tænke sig, hvorledes det vil virke i det praktiske Liv, og enhver kan sige sig selv, at saadanne Akkordudvalg — lad det være de dygtigste og mest velmenende Mænd — vilde komme ud for et voldsomt Pres, hvis Staten stillede Penge til deres Raadighed — et Pres fra den ulykkelige akkordsøgende, hvis Famili-ge og Hjem afhænger af, om en Akkord kan opnaas, et Pres fra Kreditorerne, der selvfølgelig vil se at faa saa meget som muligt, og maaske et Pres fra Banker og Sparekasser, der er interesserede i, at de faar saa meget som muligt —, og de kun kunde sige: Det er Statens Penge, vi skal passe paa, selv om vi ikke er ansvarlige for Laanene. Det er jo Staten, der staa med den hele Risiko; thi naar Staten skal have nogen Sik-